

Perspektiv

TEMATIDNING 2018 UTGIVEN AV
SVALORNA INDIEN BANGLADESH

”
Genom
att bevara
frön räddar vi
världen.

TEMA

Röster om
en hållbar värld

Unga kvinnor
ska rädda
landsbygden

Kvinnokooperativ
ökar jämställdheten

Ursprungsfolkens
rätt till skogen

Perspektiv – Tematidning 2018

Utgiven av Svalorna Indien Bangladesh

Årets tematidning har tagits fram av de tio utlandspraktikanter som har tillbringat hösten 2017 hos några av våra partnerorganisationer och på Svalornas lokalkontor i Indien. I den här tidningen skriver de om sina upplevelser på plats, om de personer de mött och de historier som de har stött på i Svalornas och partnerorganisationernas arbete för att stärka marginaliserade grupper i Indien. Svalorna vill passa på att tacka alla fantastiska praktikanter för deras engagemang och hårda arbete – det är tillsammans vi kan förändra!

Redaktörer: Heidi Hendersson & Jenny Svensson

Projektledare: Arwid Littmarck

Layout: Mikaela Lindholm

Omslagsfoto: Louis Eberstål

Ansvarig utgivare: Carolina Ehrnrooth

Tryck: Bildcenter, Lund

Svalorna Indien Bangladesh

Svalorna Indien Bangladesh är en solidaritetsorganisation som arbetar med internationellt utvecklingsarbete i Indien och Bangladesh. Vi har arbetat med fattigdomsbekämpning, miljöfrågor, social mobilisering och demokratifrågor i snart 60 år. Vi stödjer och samarbetar med lokala organisationer i Indien och Bangladesh eftersom vi tror att det leder till en långsiktig och hållbar förändring. Vi tror på att stödja det redan befintliga arbetet och röster inom det civila samhället för att stärka fattiga och marginaliserade människors rättigheter.

På framsidan:

Venkatamma från byn Kasivreddihalli i Kolar distriktet, södra Indien. Läs mer om Venkatamma på sid 10–11.

Kontakt

Telefon: 046-12 10 05

E-post: info@svalorna.org

Hemsida: www.svalorna.org

Svalorna Indien Bangladesh

Spolegatan 5

222 20 Lund

Plusgiro: 90 12 34-5

Swish: 123 90 12345

Detta material är helt eller delvis finansierat av Sida, Styrelsen för Internationellt Utvecklingsarbete. Sida delar inte nödvändigtvis de åsikter som här framförs. Ansvar för innehållet är uteslutande författarens.

Vi som gjort tidningen Perspektiv:

Illustration: Mikaela Lindholm Foto: Arwid Littmarck

Cornelia Johansson
Bangalore
India Office

Victor Bergenek
Bangalore
India Office

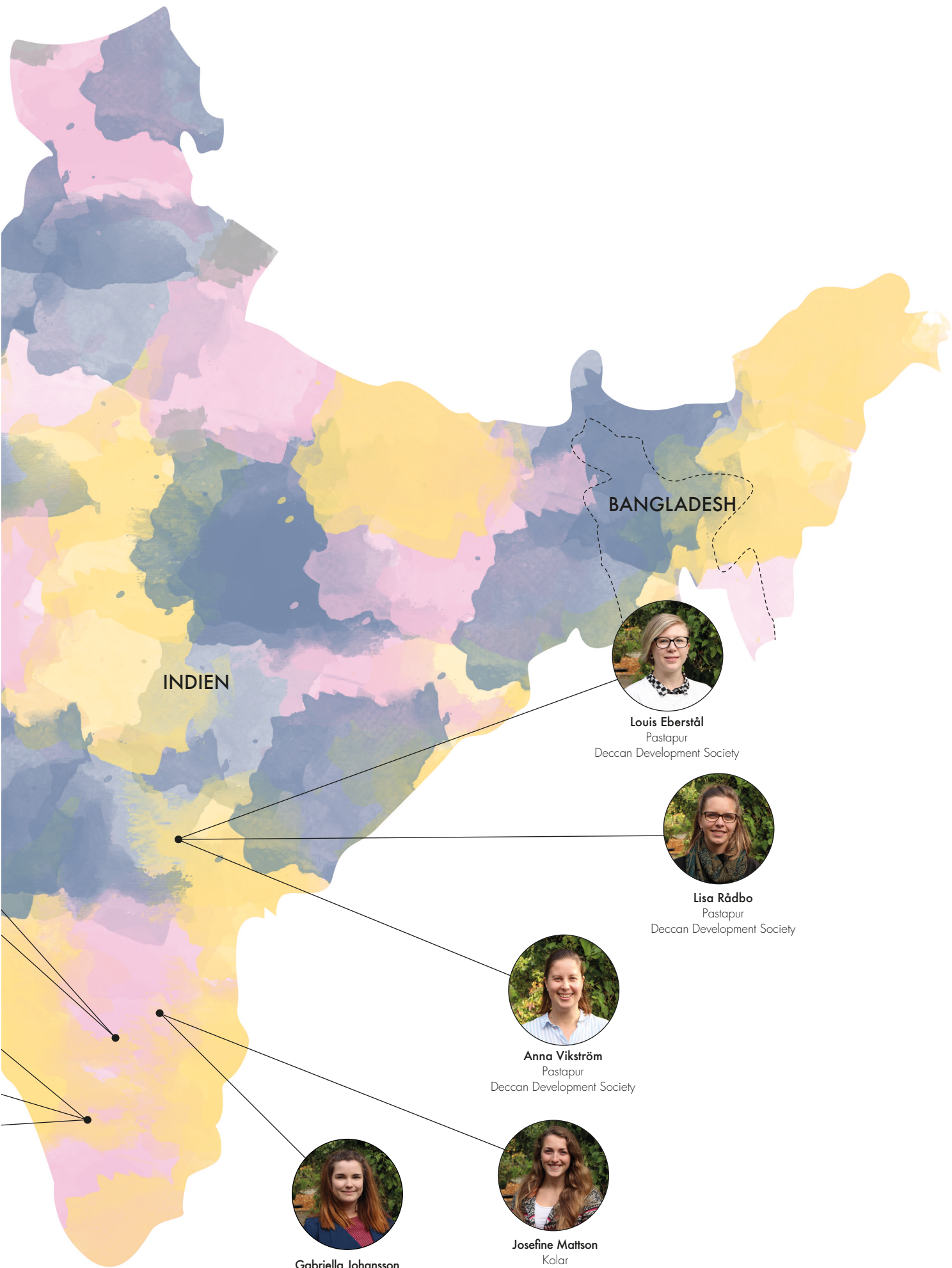
Dilan Cetinkaya
Kotagiri
Keystone Foundation

Heidi Hendersson
Kotagiri
Keystone Foundation

Jenny Svensson
Kotagiri
Keystone Foundation

INDIEN

BANGLADESH

Louis Eberstål
Pastapur
Deccan Development Society

Lisa Rådbo
Pastapur
Deccan Development Society

Anna Vikström
Pastapur
Deccan Development Society

Gabriella Johansson
Kolar
Grameena Mahila Okkuta

Josefine Mattson
Kolar
Grameena Mahila Okkuta

Det är dags för en hållbar värld

I boken "The more beautiful world our hearts know is possible" och tar hållbarhetsfilosofen Charles Eisenstein i upp tesen om att världen befinner sig mellan två kapitel i den globala historien. Det tidigare kapitlet definieras av teman som separation, mänsklig dominans och förstörelse, medan det nya är en historia inramad av en känsla av harmoni, enighet och balans mellan natur och människa, mellan människa och människa.

Vi håller som bäst på att navigera oss mellan dessa två – och det kan vara både en skrämmande och svår resa. Precis som Eisenstein säger i sin bok, tenderar vi att skygga bort från det vi allra mest vill ha. Blotta tanken på en vackrare värld ter sig avlägsen och som en omåttlig begäran. Därav uppkomsten till detta tema. Med de många dystra händelser som rapporteras i nyheterna, bland det överväldigande negativa som karaktäriserar modern tid, bland det som avspeglas i våra sociala medie-flöden och som upptar både samtal och tankar, så behövs det glimtar av en ny värld som skymtar bortom horisonten.

Den här nya världen är skrämmande. Den kräver att vi tänker om, tänker nytt och vågar ta steget bort från vardag, normer, traditioner och dömande pekfinger. Den kräver mod, medmänsklighet, kreativt tänkande och en stor portion envishet och kärlek.

Det är den här nya världen vi skymtat under vår tid i Indien som praktikanter hos Svalorna Indien Bangladesh. Här har vi träffat modiga kvinnor och män som vågar ta steget. Som navigerar ut ur gamla narrativ och skapar nya berättelser för en vackrare, mer hållbar värld.

För precis som Eisenstein säger, "Oavsett om ni är rädda eller inte, det sker redan". Små frön planteras överallt, inte minst i den indiska kontexten. I detta land som har årtusenden av holistisk och spirituellt resonans att falla tillbaka på och som har fött några av världens största tänkare, mystiker och filosofer. Där aktivism och debatt spirar ur brinnande samhällsengagemang i en kultur som är känd för sin argumenterande och filosoferande historia.

Men det är också ett land som kämpar med både miljöproblem stora klass-klyftor, där religiös ideologi styr politik och begränsar livsval och där klimatförändringen sakta men säkert plöjer spår bland landets fattigaste. Här finns fortfarande utrymme för social mobilisering, för visioner och hållbar utveckling, för nya historier att ta form. Här om någonstans är jorden bördig för dessa små frön att gro.

Det som reser sig ur jorden och som gestaltats i denna tidning i form av reportage och artiklar, är bland annat initiativ för matsuveränitet, kvinnorättsgrupper som vågar ta plats, kooperativ som möjliggör en hållbar vardag, holistiskt leverne i samklang med naturen och återupptäckande av traditionell kunskap.

I denna upplaga av Perspektiv har vi velat dela med oss av några som kämpar för en bättre värld och deras historier.

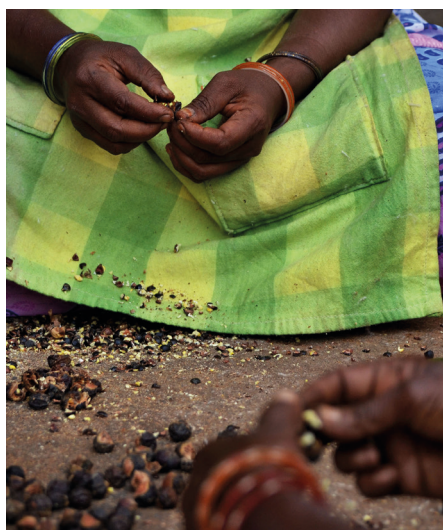
Trevlig läsning!

Redaktionen

Innehåll

- 06 Sju starka röster om en mer hållbar värld
- 08 Kvinnostyrda kooperativ ökar jämställdheten i Indien
- 10 Nyckeln till liv ligger i kvinnornas händer
- 12 De bemöter misstro med ett tätare samarbete
- 13 Krönika: Hur många jordklot behöver du?
- 14 Civilsamhället är nyckeln till en hållbar förändring
- 15 Sexualkunskap med miljötänk
- 16 Satsning på unga kvinnor skapar en hållbar landsbygd
- 17 Kvinnor säkrar rätten till bra hälsa
- 18 Rätten att få leva av skogens resurser

Sju starka röster om en :

Utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov.

Så definierade Brundtlandskommissionen hållbar utveckling 1987. Men vad betyder det egentligen? Vilka drömmar, tankar, behov och visioner för den egna individen och det kringliggande samhället rymms i en hållbar värld? Vad innebär det att leva ett gott liv inom hållbara ramar? Vi begav sig ut för att leta svaret på frågan om vad en hållbar värld och en tillfredsställande tillvaro betyder för några av de personer vi stött på i vårt arbete.

SHRUTHI RAJAN, Praktikant Keystone, Kotagiri, Tamil Nadu

– En hållbar värld för mig innebär att ha engagerade samhällsmedlemmar, individer som är villiga att knyta an till sin omgivning och skapa en relation som är rotad i omhändertagande av resurser på ett sätt som stödjer medkännande välmående.

LEELA, Revisor och fältkoordinator på Grameena Mahila Okkuta i Kolar-distriktet, Karnataka.

– Ett gott liv för mig är att leva i en god omgivning, med en god ekonomi, och att vara en god person för samhället. Att göra bra ifrån sig utan att bekymra andra.

RANJINI, Revisor och tolk på Grameena Mahila Okkuta i Kolar-distriktet, Karnataka.

– Ett gott liv är enligt mig att ha en positiv inställning. Vad för saker jag än får, om jag känner att de är tillfredställande för mig, så är det ett gott liv. Till exempel, om mina förväntningar är för höga och jag inte lyckas nå dem, känner jag mig besviken. När vi känner att det vi har inte räcker till och att vi behöver mer saker och pengar, allt sånt. När vi känner att våra förväntningar inte uppnås, då kan vi inte uppleva det goda livet. Så det viktigaste är att nöja oss själva med det vi har.

ABDUL SHAIKSHA. H, Finance Officer på Svalorna Indien Bangladesh kontor i Bangalore, Karnataka.

– Hållbar utveckling för mig är att bibehålla en balans mellan det mänskliga behovet att förbättra levnadsstandarden samt allmänt välmående samtidigt som man bevarar naturresurser och ekosystem utan att förhindra framtida generationers förmåga att möta sina behov.

Mer hållbar värld

ARUN RAMACHANDRAN, Vd, producerföretaget Aadhimalai, Kotagiri, Tamil Nadu

– För mig är en av nycklarna till en vackrare värld ett jämlikt samhälle där inte en del av samhället berövas resurser. Den andra nyckeln är att ha en bra relation med ekosystemet. Efter industrialismen har vi haft många problem och det påverkar de fattigaste människorna.

CHANDRAMMA, Milletsbonde som har varit aktiv inom DDS, i Pastapur i delstaten Telangana sedan organisationen startade för över 30 år sedan. Under dessa år har hon gått från att kämpa för mat som ensamstående bonde till fyra barn till att bli ansvarig för DDS centrala fröbank.

– Det livet jag lever just nu är ett gott liv för mig. Jag har inga problem, jag har tillräckligt med mat, resurser och en fin familj. Jag och mina barn och barnbarn bor alla tillsammans och vi saknar ingenting. Tålmod är nyckeln till ett gott liv – allting kommer komma till dig bara du har tålmod och väntar på din tur i livet.

ANUSAYAMMA, Koordinator för skötseln av naturresurser inom DDS, i Pastapur i delstaten Telangana.

– Ett vackert liv är när jag kan känna trygghet och säkerhet för mig och mina barn. Att vi vet att det finns mat, sällskap och någon som kan vägleda den yngre generationen ifall de går vilse på livets väg. Men viktigast av allt är att respektera varandra och att familjen håller ihop, om man inte gör det så spelar det ingen roll hur mycket pengar man har.

Kvällsmjölkning hos Mangamma i byn Chaluvanayakanahalli.

Kvinnostyrda kooperativ ökar jämställdheten i Indien

I Kolar-distriktet i södra Indien startades för över 20 år sedan ett mejerikooperativ enbart för kvinnor, som en möjlighet för kvinnorna att tillsammans verka för ökad social och ekonomisk självständighet. Kooperativet har under åren vuxit sig allt starkare och har inspirerat till fler liknande initiativ i distriktet.

Text & foto: **Gabriella Johansson**

Redan under sent 1940-tal startade mjölkbönder över hela Indien de första mejerikooperativen som ett sätt att organisera sig och kräva bättre marknadsvillkor. Sedan dess har kooperativen fortsatt att växa sig starka, och idag är de relativt vanligt förekommande i landet. Trots att produktionen av mjölk och mejeriprodukter i Indien till stor del sköts av kvinnor, uppskattas att enbart en femtedel av landets mejerikooperativ drivs av kvinnor. Under nittiotalet uppmärksammades detta problem och flera statliga initiativ med syftet att stärka kvinnorna och möjliggöra ett erkännande av deras viktiga roll i mejerikooperativen lanserades. I samband med ett ökat fokus på kvinnornas roll i mejerikooperativen startade en grupp kvinnor i byn Menejenahalli år 1996 ett eget kooperativ

som det första av sitt slag i Kolar-distriktet i delstaten Karnataka i södra Indien. Med stöttning från kvinnorrättsorganisationen Grameena Mahila Okkuta, som är en av Svalornas partnerorganisationer, har kooperativet lyckats växa sig starkt, och består idag av en grupp om 35 kvinnor. Tillsammans driver de hela verksamheten; från inköp och omhändertagande av mjölkkor, mjölkande och testande av mjölkens kvalitet, till leverans. Pengarna som kooperativet får in delas sedan upp mellan medlemmarna. Kvinnorna berättar hur de innan de började arbeta med mejerikooperativet var beroende av sina mäns inkomster, då männen varit familjens huvudsakliga försörjare. Efter kooperativets start har kvinnorna fått en chans att själva bidra till hushållets ekonomi och på så sätt fått större inflytande både i hemmet och i byn.

FRÅN MOTGÅNG TILL FRAMGÅNG

Idag fungerar verksamheten kring kooperativet i stort sett problemfritt, men det har inte alltid varit så. I uppstarten för över 20 år sedan mötte kvinnorna en del motstånd när det framkom att verksamheten skulle drivas enbart av kvinnor, då det officiellt sett oftast är männen som innehar sådana maktpositioner i byarna. Med hjälp och stöttning från Grameena Mahila Okkuta fick slutligen kvinnorna männen på sin sida, och genom banklån kunde de köpa sin första uppsättning mjölkkor och starta sitt egna kooperativ, som idag är en högproduktiv verksamhet i byn. Idag har gruppen även börjat utbilda sina döttrar i hur verksamheten sköts så att de en dag ska ha möjligheten att ta över den.

FLER KVINNOR BLIR INSPIRERADE

Mejerikooperativet i Menejenahalli var det första och länge det enda kooperativet i Kolar-distriktet startat och drivet enbart av kvinnor. Då deras verksamhet visat sig vara mycket framgångsrik, har ryktet spridit sig och fler kvinnor har blivit inspirerade av deras framgångshistoria. I byn Chaluvanayakanahalli har en grupp om 10 kvinnor nyligen startat ett eget mejerikooperativ, som därmed

Mangamma är en av de kvinnor som inspirerats av det första kvinnliga mejerikooperativets arbete. I dag är hon, och hennes tre kor, en del av Kolar-distriktets andra mejerikooperativ för kvinnor.

Mangamma levererar sin mjölk för mätning och kvalitetstestning innan den ska säljas vidare.

blivit det andra kvinnliga mejerikooperativet i Kolar-distriktet. De flesta medlemmarna hade redan innan uppstarten av kooperativet mjölkkor och bedrev mejeriproduktion på individuell nivå, men tyckte alla att ett kvinnokooperativ verkade vara en bra idé för att öka möjligheterna att kunna påverka och kräva sina rättigheter som kvinnliga mjölkbönder. Även på ett individuellt plan innebär kooperativet flera fördelar för medlemmarna, då de genom sitt engagemang

erbjuds bland annat statliga försäkringar både för sig själva och för sina mjölkkor. De erbjuds även bidrag och lättare tillgång till banklån som ger dem möjlighet att utöka verksamheten genom att köpa fler mjölkkor och bättre utrustning.

ÖKANDE ARBETSTILLFÄLLEN

Att bedriva mejeriverksamhet har också öppnat upp arbetstillfällena för kvinnorna i byn. Nagalakshmi, som är sekreterare i kooperativet, berättar om den utbredda arbetslösheten i Chaluvanayakanahalli, som drabbar kvinnor särskilt hårt.

– Tidigare har det varit svårt för oss kvinnor att kunna försörja oss genom pålitligt och regelbundet arbete, men med hjälp av arbetet inom mejerikooperativet har vi åtminstone den inkomstkällan att

”Om männen kan organisera sig och driva kooperativ, varför skulle inte vi kvinnor kunna göra detsamma?”

förlita oss på, berättar Nagalakshmi. Hon får medhåll från övriga medlemmar som berättar att de nu känner en större ekonomisk trygghet. De berättar även att engagemanget i kooperativet bidragit till kvinnornas känsla av självständighet.

–Vi tänkte att om männen kan organisera sig och driva kooperativ, varför skulle inte vi kvinnor kunna göra detsamma? Vi vill vara jämlika, säger Bhodevamma som är medlem i kooperativet och styrelsemedlem i Grameena Mahila Okkuta.

GRAMEENA MAHILA OKKUTA:

- En kvinnorrättsorganisation som sedan uppstarten år 1997 har verkat för att stärka kvinnor och skapa ett mer jämställt samhälle.
- Organisationen är verksam i 240 olika medlemsbyar runt om i Kolar-distriktet i södra Indien, och har idag totalt 9 000 medlemmar.
- Organisationen arbetar utifrån en gräsrotsmetod, vilket innebär ett arbete genom självhjälpsgrupper i medlemsbyarna. Organisationen bistår med hjälp och support till grupperna, som sedan sköter den största delen av arbetet gemensamt med stöttning av varandra.
- Sedan 2016 samarbetspartner till Svalorna Indien Bangladesh.

Anjamma delar med sig av sin kunskap om fröer och fröbevaring.

Anjamma visar upp byns fröer, som i vanliga fall förvaras svalt och undan solljus.

Nyckeln till liv ligger i kvinnornas händer

Den biologiska mångfalden i världen hotas när kunskapen kring fröbevaring förbises och glöms bort. I delstaten Telangana i Indien finns kvinnor i över 50 byar som alla är stolta fröbevarare. Kvinnor som inspirerar fler bönder och samhällen att bibehålla eller återuppbygga traditionella fröbanker.

Text & foto: Louis Eberstål

Jag träffar fröbevararen Anjamma på trappan utanför hennes hus i byn Gangwar, där hon placerat tiotals färgglada kärl fulla med olika fröer. Redan i inledningen av vårt samtal om fröer och jordbruk märks en stark självkänsla hos Anjamma när hon talar om det hon kan bäst, nämligen fröbevaring. Genom att bevara frön så räddar vi världen, säger Anjamma. Anjamma är ansvarig för fröbanken i byn och förvarar där över 50 olika typer av fröer, alla anpassade efter jorden och de förhållanden som råder i området. Framförallt är det olika typer av den traditionella grödan millets (hirs eller sorghum på svenska) men även flera typer av bönor och linser.

TRADITIONELLA PRAKTIKER HOTAS

Anjamma är en del av en uråldrig och livsviktig tradition av frökonservering, en tradition som främst hållits vid liv av landsbygdens kvinnor i världen. Den bygger på ett cirkulärt och mer hållbart frösystem där man sår, skördar, förvarar för att sedan så igen. Denna kunskap hotas nu av företag som vill industrialisera denna uråldriga praktik och göra det till en guldgruva. En-

”Genom att bevara frön så räddar vi världen.”

ligt UNDP så har 75 % av mångfalden av grödor försvunnit sedan början av 1900-talet och idag äger ett fåtal företag majoriteten av världens alla fröer. Fröer som ofta är så behandlade eller genetiskt modifierade att det behövs specifikt konstgödsel och bekämpningsmedel för att få dem att växa och för att hålla skadedjur borta. Kemiska medel som krävs ägs av samma företag som säljer fröerna, vilket gör att bönderna hamnar i en beroendeposition till ett och samma företag.

FRÖBEVARING – ETT ARV

Fröbevaring däremot är ett exempel på en helt annan beroendeposition, en som karakteriseras av kunskapsöverföring, familjeband och gemenskap. Detta är ett arv som förs vidare från mor till dotter, eller svärmor till svärdotter. Det är även

en praktik som är helt ekologisk och som kräver få investeringar eftersom bonden kan använda den gödsel som de får från djuren på gården och inte behöver använda bekämpningsmedel. Detta gör bonden mer självständig och oberoende av plötsliga förändringar på marknaden, samtidigt som det erbjuder en möjlighet att återta makten över maten.

Traditionen av frökonservering är en motkraft till det kommersiella och industriella jordbruket som utarmar både jordbrukarnas marker och plånböcker. I Medakdistriktet i sydcentrala Indien har kvinnliga bönder samlat gemensamma krafter och gått ihop för att odla minst fem grödor var. Tillsammans sparar de sedan fröer för att kunna byta med varandra och hjälpa varandra om någon saknar en viss sorts frön. På så vis startades fröbanker i 50 byar i Medakdistriktet, varav en av dessa är Anjammans fröbank.

Flera samhällen, organisationer och individer över hela Indien har inspirerats att fortsätta med samma traditionella praktik för att bibehålla eller återbygga fröbanker. I fröbanker handlar man inte med pengar utan endast med fröer. De som behöver

Ett urval av fröer i Anjammans fröbank.

frön lånar ett kilo och lämnar tillbaka två, vilket skapar en rulljans på fröerna. I byn Machnoor, finns även en större central fröbank som byggts upp av bönder med stöd från Svalornas partnerorganisation Decan Development Society. Den centrala

fröbanken, som förvarar över 80 sorters frön, lånar ut fröer till nya organisationer som vill återgå till att odla millets eller till byar som vill återgå till en viss gröda. När en grupp bönder i den närliggande delstaten Karnataka nyligen uttalade att de ville

återgå till att odla millets, valde fröbanken i Machnoor att donera fröer till bönderna. Dessa fröer blev nyckeln till att återuppliva flera typer av millets i området.

BIOLOGISKA MÅNGFALDEN

Trots personliga motgångar under det gångna året, då Anjamma nyligen blev änka, så finner hon stor glädje i sitt engagemang i fröbanken.

–Det ger mig glädje och styrka att få vägleda andra och hjälpa dem med tips om jordbruk och fröer, säger Anjamma.

I april 2017 mottog hon en utmärkelse för sin kamp för den biologiska mångfalden och för sitt ihärdiga arbete att bevara traditionella frön och grödor i hennes by. Varje kvinnlig bonde är en fröbevarare. Det är därför dags att ge varje kvinna det erkännande som de förtjänar – för deras kamp mot de stora internationella mångmiljonföretagen och för att de bevarar den biologiska mångfalden i världen. När den traditionella kunskapen om fröbevaring bevaras så bevaras respekten för naturen och tillslut även den biologiska mångfalden i världen. Nyckeln till liv finner vi i kvinnornas händer.

Foto: Heidi Hendersson

Foto: Louis Eberstöl

Millet Network of India (MINI) är ett nätverk av 15 indiska grä

De bemöter misstro med ett tätare

I Indien ses stöd från organisationer i andra länder till sociala rörelser ofta som påverkansprojekt och möts därmed med stark skepsis från staten. För ideella organisationer kan det resultera i att arbetet för strukturella samhällsförändringar kan möta hårt motstånd från befästa och omedgörliga statsapparater. Detta motstånd kan drastiskt försvåra eller hindra projekts genomföranden eller organisationers fortlevnad.

Text: **Victor Bergenek**

Indiens koloniala har bland annat först med sig en misstro mot västerländska aktörer som verkar i landet. Även om denna misstro i vissa fall kan vara befogad så användas så kan den också användas som ett svepskäl för att rättfärdiga statens begränsningar av organisationers möjlighet att arbeta för marginaliserade gruppers rättigheter. Genom nätverkande får ideella organisationer i Indien möjlighet att kollektivt göra sin åsikt hörd eller belysa orättvisor i samhället.

Evidence är en partnerorganisation till Svalorna som arbetar med våld- och diskrimineringsfall riktade emot daliter i Tamil Nadu. Genom uppföljning och rapportering av dessa fall strävar de efter ett samhälle där daliter får upprättelse för de orättvisor de utsätts för.

– För att ett nätverk ska vara starkt och användbart behövs tillfällen att utbyta kunskap om hur andra bemött komplicerade situationer för att därigenom dra erfarenhet från varandra och kollektivt orga-

”För att ett nätverk ska vara starkt och användbart behövs tillfällen att utbyta kunskap.”

nisera sig, säger A. Kathir som är grundare och ledare på organisationen Evidence.

Förhållande av projekt som kräver godkännande, rättsliga anmälningar mot drivande personer eller hot om att dra tillbaka en organisations officiella registrering hör till vanligheterna, framförallt i situationer där det finns internationella finansieringskällor. Vid situationer som dessa kan ett nätverk spela en framstående roll, och går flera organisationer tillsammans minskar risken för repressalier från statligt håll. Samtidigt ökar chansen att ens stånd-

Foto: V. Ilayaraja

Gruppbild på Svalornas partnerorganisationer och nätverk.

punkt blir hörd. Keystone Foundation arbetar med Toda och andra ursprungsbefolkningar med fokus på skogsrättigheter och biodiversitet.

STARKA TILLSAMMANS

Tillsammans är vi starkare, därför är det viktigt att vara en del av nätverk. Nätverk kan hjälpa oss att visa en enad front och därmed ge våra förslag mer vikt, säger K.G. Ramachandran, projektkoordinator

iska gräsrotsorganisationer som arbetar för matsäkerhet genom att främja milletsodling.

are samarbete

i fält på Keystone Foundation.

Millet Network of India som genom Deccan Development Society är en partnerorganisation till Svalorna har genom sitt nätverksfokus vuxit till en viktig organisation i södra Indien. Genom att organisera sig har de möjligheten att kollektivt göra sin åsikt hörd och påverka beslut på delstatsnivå angående jordbruksfrågor och bönders rättigheter, med målet av ett mer hållbart Indien.

Hur många jordklot behöver du?

Krönika

Det hade varit fint om Trump hade rätt i att klimatförändringar inte hotar planeten och mänskligheten och att vi i västvärlden därför kan fortsätta leva som vanligt. Att det inte är så att människans utsläpp och dåliga förvaltning av jorden de senaste seklen har lett till temperaturhöjningar, kraftiga oväder, torka, svält, konflikter och flyktingströmmar. Men tyvärr är det just detta som sker och dessutom förutspås att eskalera.

Att som praktiskt få möta kampanglöden hos kvinnliga bönder som bedriver småskaligt jordbruk i Indien har varit inspirerande. Men tyvärr är det även med en bitter känsla i magen som det blivit tydligt hur de, som bidragit med betydligt mindre klimatpåverkan än jag,

är i en mycket större riskzon att drabbas av klimatförändringarna. Det är de som lever med konsekvenserna av att temperaturen stiger, vattnet sinar och att grödorna torkar eller ruttnar på grund av plötsliga skyfall. Om klimatförändringarna hade drabbat mig i mitt yrke eller liv i Sverige hade jag kunnat byta bana eller flytta någon annanstans. Detta är dock något som de flesta av dessa bönder varken har möjlighet eller vilja till. Dels på grund av både ekonomiska och sociala skäl, dels för att deras sätt att leva nära naturen är både miljömässigt hållbart och djupt kulturellt rotat. Istället möter de klimatförändringarna genom att diskutera vilka grödor som bäst klarar torkan, stöttar varandra och driver kampanjer för att få sitt arbete erkänt i samhället.

Så om bönderna hanterar problemet genom att diskutera vilken gröda som bäst klarar av klimatförändringarna, hur kan vi andra arbeta för att inte bidra med mer förstörelse av jorden än vi redan gjort? Ett sätt är att jobba för starkare och mer ansvarsutkrävande klimatavtal mellan världens stater. Ett annat är att tänka över sitt egna ekologiska fotavtryck då medelssvensken för tillfället lever som att det finns 4,2 jordklot att förbruka. Livsstilsförändringar är svåra, men samtidigt borde det väl vara enklare att planera om sin semester och minska på köttkonsumtionen än att, som många av Indiens bönder, leva med vattenbrist och endast kunna drömma om hur det är att sitta i ett flygplan.

”De som bidragit med betydligt mindre klimatpåverkan än jag, är i en mycket större riskzon att drabbas av klimatförändringarna.”

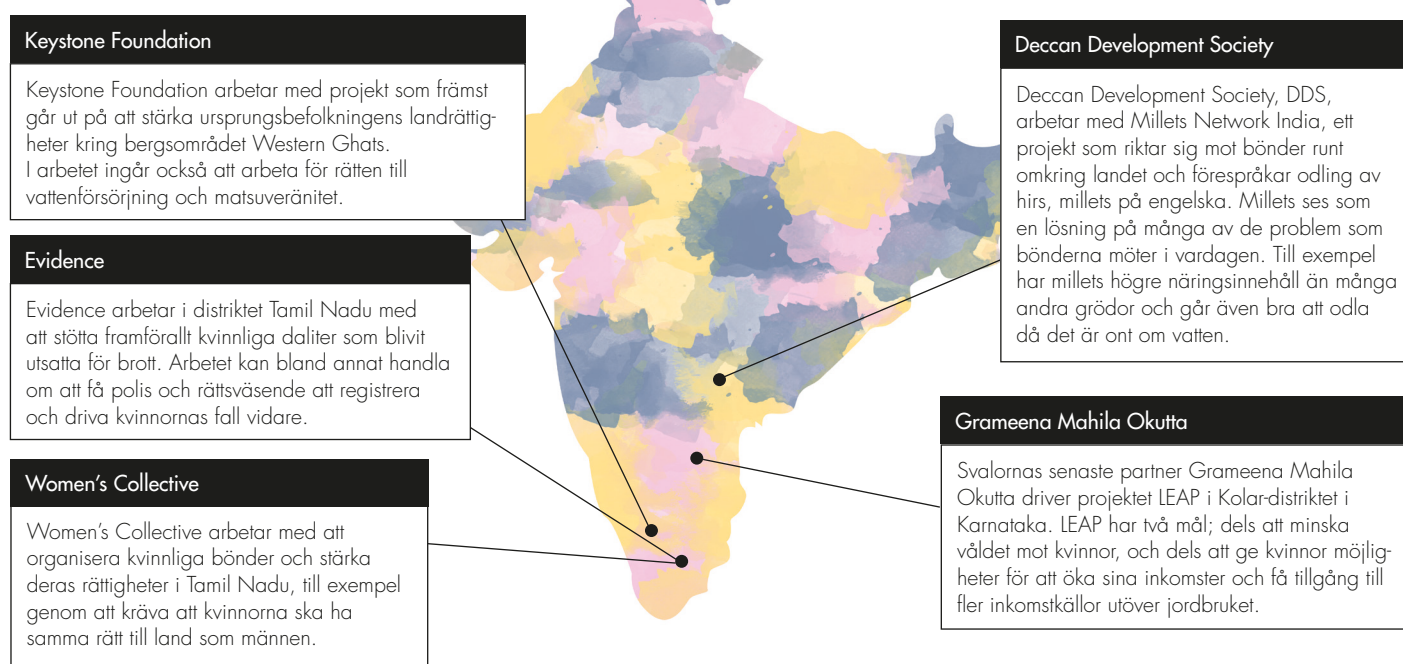
Lisa Rådbo

Civilsamhället är nyckeln till en hållbar förändring

För tillfället arbetar Svalorna med fem partnerorganisationer i Indien. Projekten finns på olika platser i landet och har olika mål, men har ett gemensamt mål att stärka rättigheter för några av de mest marginaliserade grupperna i Indien; kvinnor, småjordbrukare, kastlösa s.k. daliter, och ursprungsfolk. Social rättvisa för dessa utsatta grupper nås via samarbete och solidaritet och när kränkande strukturer motarbetas och försvinner.

Text: **Cornelia Johansson**

SVALORNAS PARTNERORGANISATIONER I INDIEN

FÖRÄNDRINGEN SKER NÄR VI ARBETAR TILLSAMMANS

För att uppnå en hållbar utveckling arbetar Svalorna i partnerskap tillsammans med redan existerande sociala rörelser och det civila samhället. Dessa partnerorganisationer arbetar i sin tur mycket nära gräsrotterna och tillsammans med de utsatta. Svalornas arbete utgår alltid ifrån de mänskliga rättigheterna och med ett intersektionellt perspektiv. När marginaliserade människor får sina röster hörda och blir erkända, när de blir representerade i samhället, och genom att resurser omfördelas på ett mer jämlikt sätt kan förändring i maktrelationer också ske, i hushållen, byarna, och samhället i stort.

NÄR SAMHÄLLET STRUKTURER DISKRIMINERAR

Trots att Indien har haft en stark ekonomisk utveckling sedan millennieskiftet så lever många kvar i fattigdom. Traditionella patriarkala och postkoloniala strukturer finns kvar och olika ursprungsfolk och daliter är några av de mest utsatta, speciellt kvinnorna. De kvinnor som lever i fattigdom uppgår till över 100 miljoner och över tre fjärdedelar av dessa bor på landsbygden. De är ofta landlösa, analfabeter, fattiga och får utstå diskriminering både på grund av sitt kön, klass, och kast. Diskrimineringen kommer dessutom ofta från staten genom att de inte får sina rättigheter respekterade. Detta kan ta sig uttryck i att polisen kanske inte vill hantera kvinnliga daliters fall när de blivit utsatta för brott eller att bönder inte får tillgång till mark trots att de har rätt till den. Att ge stöd till lokala organisationer är extra viktigt för att kunna sätta press på staten och se till att alla får tillgång till vad de har rätt till.

SVERIGE, SVALORNA OCH DET INDISKA CIVILSAMHÄLLET

Sverige och Sida började 1953 stötta den indiska staten genom ett så kallat bilateralt bistånd, ett bidrag som gavs direkt till den indiska staten. Efter att detta fasades ut 2013 så kanaliseras stödet från Sverige istället främst genom civila samhällsorganisationer, däribland Svalorna. Förutom detta får Svalorna också in viktiga pengar genom second hand-butiken i Lund, från medlemmar och gåvogivare och stödorganisationer i Sverige. Med det ekonomiska stödet arbetar Svalorna i sin tur med partnerorganisationer i Sydasiens som delar Svalornas värderingar. Svalorna bidrar med ekonomiskt stöd och kapacitetsutveckling till olika projekt som partners driver. Partnerorganisationer är experter på respektive område och tillsammans med dem ser Svalorna till att projekten fungerar bra och ger en positiv och hållbar förändring!

Skratt spred sig bland kvinnorna när mensinformation från Selvi varvades med frågor och diskussion.

Sexualkunskap med miljötänk

I byn Garikaiyur i Tamil Nadu, Södra Indien, skickas blommiga tygbindor runt bland kvinnorna som samlats för att lära sig mer om menstruation och sex. Att informera om mens är ett led i Keystone Foundations hälsorelaterade arbete riktat mot kvinnor, men det är även en del av organisationens hållbarhetstänk.

Text & foto: **Jenny Svensson**

Selvi Nanji är en av de anställda på Keystone som åker ut till byar runt om Kotagiri och leder samtal om intimitetshygien.

– Många byter till sanitetsbindor och det är inte bra för varken hälsa eller miljö. Vi tänkte att tygbindor kan vara något för oss eftersom vi arbetar med kvinnor från ursprungsbefolkningen, och vi vill ge dem kännedom om att tygbindor finns, säger Selvi som förklarar vidare att majoriteten av kvinnorna i byarna har begränsade inkomster och att de ofta inte har någonstans att slänga sanitetsbindorna efter användning.

Keystones projekt syftar till att diskutera frågor gällande menstruation, säker sex, hygien och hållbarhet. I byarna som Selvi besöker är det vanligt att kvinnorna använder en och samma sanitetsbinda under en hel dag eftersom de inte har pengar att köpa fler, vilket i sin tur påverkar hälsan då exempelvis irritationer och sjukdomar kan uppstå. Tygbindan som Selvi visar upp är inte enbart till för att förbättra hygien och hälsa. Hon förklarar att den även bidrar till

positiva effekter på miljön eftersom tygbindan är tvättbar och kan återanvändas.

– Sanitetsbindor grävs ofta ner eller bränns upp och kvinnorna vet att det inte är bra, men de har inte haft några alternativ. När kvinnorna gräver ner bindor så tänker de inte i första hand att det inte är bra för miljön. De tänker mer på att apor, hundar och kor inte ska ta dem. Vi förklarar att det inte är bra för miljön att gräva ner bindor och att det påverkar grundvattnet negativt, säger Selvi.

Selvi Nanji.

Selvi visar upp blommiga tygbindor för kvinnorna.

ENGÅNGSBINDOR

I många delar av världens bränns engångsbindor och andra menstruationsprodukter tillsammans med annat avfall. Detta medför utsläpp av dioxiner och andra kemikalier, som i sin tur skapar giftig aska och rök. Att använda tygbindor istället för sanitetsbindor kan förhindra tusentals ton sanitärt avfall runt om i världen – varje månad. Det tar 500–800 år för naturen att bryta ner en engångsbinda. (Källa: ecofemme.org)

kvinnorna i två bindor var.

– Ett problem är att kvinnor gömmer sina bindor. De vill inte att andra ska se dem efter att de är tvättade och hänger på tork. Den mentaliteten måste vi ändra på, avslutar Selvi bestämt men hoppfullt.

Satsning på unga kvinnor skapar en hållbar landsbygd

Att bedriva jordbruk på den indiska landsbygden har blivit allt svårare på grund av klimatförändringarna. Svalornas partnerorganisation Grameena Mahila Okkuta satsar därför på att skapa andra försörjningsmöjligheter genom att ge unga kvinnor en yrkesutbildning och därmed öka deras möjligheter att bo kvar på landsbygden.

Text & foto: **Josefine Mattsson**

På grund av de senaste årens oberäkneliga regnfall och klimatförändringar kan jordbruket inte längre erbjuda en långsiktig och säker försörjningsmöjlighet för befolkningen på landsbygden i Karnataka. Långa perioder av torra, minskade grundvattennivåer och brist på andra bevattningssystem har resulterat i att stora delar av skördarna går förlorade. Jordbruket är fortfarande den primära arbetsysselsättningen i regionen och bristerna på andra försörjningsmöjligheter på landsbygden är en av orsakerna till att ungdomar väljer att migrera till städerna. Att säkerställa att även landsbygden erbjuder hållbara försörjningsmöjligheter är av yttersta vikt för dess ungdomar då drömmen om ett bättre liv i storstan inte nödvändigtvis visar sig sann. Grameena Mahila Okkuta arbetar med att stärka kvinnors rättigheter i alla avseenden genom att stötta kvinnliga självhjälpgrupper i ett hundratal byar i delstaten Karnatakas östra delar i södra Indien. Med en särskild satsning på unga hoppas organisationen öka möjligheterna för dem att leva och försörja sig på landsbygden.

Som en del i arbetet med att skapa alternativa försörjningsmöjligheter erbjuder Okkuta praktiska utbildningar för sina

”Nu har jag insett att jag har talang för det här och jag vill lära mig mer!”

medlemmar. Munisathna är en av tolv kvinnor från byn Sanghsandra som fått utbildning i sömnad och lärt sig sy saris och blusar. Istället för att som tidigare förlitat sig enbart på sin mans inkomst, kan Munisathna nu bidra till hushållsekonomi samtidigt som hennes självförtroende stärkts.

– Nu har jag insett att jag har talang för det här och jag vill lära mig mer, säger Munisathna med ett leende.

Den nyförvärvade kunskapen innebär dessutom att Munisathna och de

Här i sin syateljé spenderar Munisathna numera sina arbetsdagar.

övriga kvinnorna i Sanghsandra är sina egna arbetsgivare och kan arbeta från det egna hemmet, något som de ser som positivt då det ger dem mer tid över till familjen. Kundkretsen finns än så länge i närområdet, men med mer träning hoppas några av kvinnorna kunna utöka sin produktion och kanske öppna en egen syateljé. Andra kan tänka sig att i framtiden själva lära ut sina färdigheter. Intresset bland övriga kvinnor i byn att lära sig sy har dessutom ökat i samband med att det nu byggs en småskalig klädfabrik i byn med ett femtiotal arbetstillfällen. Detta gör att Sanghsandras kvinnor ser ljusst på framtiden och möjligheten att försörja sig och sina familjer på sin sömnad.

– Jag känner mig lycklig nu när jag kan hjälpa till att försörja min man och våra tre söner, säger Munisathna.

GRAMEENA MAHILA OKKUTA

Kvinnoorganisation Grameena Mahila Okkuta som arbetar i Kolar distriktet i östra Karnataka, Indien. Organisationen grundades 1997 och har sedan dess jobbat för att stärka kvinnors ställning socialt, politiskt och ekonomiskt på landsbygden. Okkuta är sedan 2016 en samarbetspartner till Svalorna Indien Bangladesh.

Halsgruppen har samlats för att diskutera de hälsofrågor som är viktiga ute i byarna.

Kvinnor säkrar rätten till bra hälsa

På Deccan Development Societys (DDS) projektkontor i Pastapur i södra Indien samlas kvinnor från olika byar två gånger varje månad för att prata om hälsoproblem och utbyta kunskap i traditionell medicin. Dessa kvinnor är så kallade "Health Karyakartha", och är ansvariga för hälsofrågor i sina respektive hembyar. Tillsammans arbetar de för att säkerställa rätten till hälsa och tillgång till sjukvård.

Text & foto: **Anna Vikström**

Traditionell medicin har en lång historia i Indien och är fortfarande väl utbrett, särskilt på landsbygden där majoriteten av landets befolkning bor. Pulamma, som idag är ansvarig för hälsogruppen, berättar att tillgången till sjukvård är begränsad för många byar då det är långa avstånd till närmaste sjukhus och många inte har råd att betala de höga kostnader för resa, läkarbesök och medicin. För många kvinnor är det även otänkbart att prata om gynekologiska besvär med en okänd manlig läkare. För att skapa en mer hållbar och tillgänglig lösning startade kvinnorna, tillsammans med DDS, en hälsogrupp, där en kvinna från varje by får utbildning i hälsofrågor. Utbildningen utgår till stor del från den rika kunskap om traditionell medicin som redan finns i byarna och som förts vidare i generationer. Under mötena delar kvinnorna med sig av erfarenheter och kunskaper om

specifika plantors läkande effekter, och på så sätt byggs den gemensamma kunskapsbanken upp. Hälsogrupperna behandlar allt från magont och feber, till mensvärk och gynekologiska besvär. All vård är helt kostnadsfri.

BEVARA KULTUREN

Enligt Pulamma är hälsoarbetet som kvinnorna utför mycket mer än att behandla enskilda patienter. Det handlar om att bevara kultur och tradition men framförallt om att ta tillbaka kunskapen och makten över sin egen kropp och att säkerställa bybornas rätt till hälsa. Pulamma betonar även att allt de använder kommer från naturen och används på ett hållbart sätt. Dels för att de inte tillför kemikalier till kroppen och miljön, och dels för att de använder sig av växter som många avfärdar som ogräs och därför kastar bort. För några år sedan startade kvinnorna en ny grupp för sina svärdött-

Pulamma var med från initiativets början och är idag ansvarig för Hälsogruppen. Här visar hon upp några av de örter som är lätta att hitta i omgivningen kring byarna.

rar för att försäkra sig om att traditionen lever vidare. Den indiska staten har länge underskattat traditionell medicin men har under senare år, i takt med att intresset och efterfrågan ökat, börjat erkänna dess roll i att säkra tillgången till sjukvård för landets befolkning.

– Traditionell medicin har fortfarande ett värde, ett utrymme att fylla. Den har alltid funnits i våra byar och jag ser inget slut. Men det är upp till oss att föra den vidare, säger Pulamma hoppfullt om framtiden.

Rätten att

I Tamil Nadu i södra Indien arbetar Svalornas partnerorganisation Keystone Foundation för att ursprungsbefolkningen, Adivasi, ska få tillgång till sina förfäders skogsmark och dess resurser. Tillsammans kämpar de mot tvångsförflyttningar och diskriminering från den indiska staten, något som ofta drabbar dessa grupper.

Text & foto: **Dilan Cetinkaya**

I urminnes tider har skogen generöst skänkt den indiska ursprungsbefolkningen, Adivasi, gott om resurser att leva av. Här talas det mycket om Non Timber Forest Produce (NTFP), som är de produkter som finns i skogen, förutom timmer. Dessa resurser är en stor faktor för att öka lokala arbetstillfällena samt höja sysselsättningen i byarna och en viktig inkomstkälla för de som är beroende av skogen och dess tillgångar. Det är även ett sätt för många att öka sina kunskaper och färdigheter i mindre samhällen genom att på egen hand skapa ett mervärde för sina produkter.

Två kvinnor som knäcker saltorkade tvålnötter, som används för att tvätta kläder, på ett av Keystones produktionscenter.

Foto: Heidi Hendersson

NTFP frön som utbyts bland Adivasi under en jordbruksfestival som anordnats av Keystone.

Jyotsna Krishnakumar's favorit bland NTFP-produkterna är vilda krusbär.

få leva av skogens resurser

”Vi arbetar ständigt med att öka kvinnors deltagande och se till att de får mer kunskap om sina rättigheter.”

Ramachandran K. G., som också brukar kallas för Ramu på organisationen, tycker att honung är den bästa NTFP-produkten.

ERBJUDER UTBILDNING

Svalornas partnerorganisation Keystone Foundation arbetar bland med att erbjuda utbildning till grupper i ursprungsbefolkningen, inom kapacitetsbyggnad, marknadsföring och värdeskapande för skogsprodukter. Ett arbete som ska göra dem mer medvetna om värdet av sina skogsprodukter.

– Det handlar också om att skörda produkterna på ett mer hållbart sätt så att skogen hinner återhämta sig inför nästa skörd – med traditionella metoder som deras förfäder använde sig av – vilket vi försöker att återintroducera i anordnade möten mellan den yngre och äldre generationen, menar Ramachandran K. G., när jag möter honom utanför organisationens kontor.

RÄTTEN TILL EGEN SKOGSMARK

Ramachandran är samordnare på Keystone Foundation och jobbar med försörjningsfrågor som berör Adivasi. Han arbetar intensivt ute på fältet med frågor gällande stadsplanering för ursprungsbefolkningarna samt med planering av skogsförvaltning, med särskilt fokus på hållbar skörd och värdeskapande av bland annat NTFP. Med papper och penna framför sig, ritar Ramachandran upp hur hela programmet med NTFP är uppbyggt och uppdelat. Han nämner vidare att den säsongsbaserade skörden av produkterna i skogen bland byborna sker genom två strategier. Den första skördestrategin består av produkter som är till för eget bruk och som används för matlagning samt för medicin. Den andra delen av skörden bearbetas i byns egna produktionscenter, som Keystone har varit med och startat, och går sedan till försäljning.

– Det är främst kvinnor som arbetar i produktionscentrena, ett resultat av att det också är främst kvinnor som samlar NTFP, såsom frukter, örter, grönsaker etc. från skogen, säger Ramachandran.

– När det gäller honung är det männen som sköter den biten. Vi arbetar ständigt med att öka kvinnors deltagande och se till att de får mer kunskap om sina rättigheter. Det sker genom utbildning men också dagligen i våra produktionscenter. I vårt arbete med NTFP och rätten till sin egna skogsmark, försöker vi att alltid ha på oss genuslinserna, tillägger han med ett stort leende men med en allvarlig blick.

BEROENDE AV SKOGEN

Efter ett långt och givande samtal med Ramachandran, träffar jag Jyotsna, som är programkoordinator och forskare på Keystone. Hon har nyligen anslutit sig till Keystone och gjort sin doktorandforskning om bergsområdet Western Ghats, och är väl insatt i organisationens arbete om NTFP och Forest Rights Act (FRA), lagen om rätten till egen skogsmark.

Vi sätter oss ute på en bänk i den friska bergsluften, och jag ställer mina frågor till Jyotsna som, med en forskares perspektiv, menar att organisationen försöker att återinföra Adivasis traditionella kunskaper mixat med vetenskapliga metoder. Jag spinner vidare på det som Ramachandran avslutade om rätten till egen skogsmark, varav Jyotsna tillägger:

– Ursprungsbefolkningarna är beroende av skogen på grund av dess resurser såsom NTFP, därför försöker vi se till

att dessa individer inte endast blir medvetna om sina rättigheter men också att de kräver sina rättigheter. Att hjälpa dem att organisera sig och bli medvetna om sina rättigheter är också en stor del av att kunna skapa självbestämmande och ta tillbaka makten över sitt livsuppehälle, säger Jyotsna.

Hon menar att den största utmaningen för Adivasis att kunna kräva tillbaka sina skogsmarker är svårigheter att implementera lagen, Forest Rights Act, som redan finns. Intressekonflikter mellan olika aktörer, såsom den indiska staten och Skogsförvaltningen, försvårar Adivasis rätt att få tillgång till sina egna skogsmarker och deras möjligheter att samla NTFP-produkter från skogen som de är beroende av. Trots utmaningarna som ursprungsbefolkningen ständigt ställs inför, fortsätter arbetet på Keystone med att hjälpa folket att kunna ta del av de frukter som skogen skänker dem. Men också för att kunna skapa sig ett hållbart livsuppehälle.

RÄTTEN TILL SKOGSMARK

FRA – Forest Rights Act, är den lag som tar upp rätten till brukandet av skogsmark för indiska grupper av ursprungsbefolkningen. Lagen ger ursprungsbefolkningen lagenlig tillgång och äganderätt till de skogsmarker som de har bott på och levt av i generationer, och är beroende av för att upprätthålla sitt livsuppehälle.

Läs mer om Forest Rights Act på: forestrightsact.com

